СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 23-го ТРАВНЯ 1951. No. 119. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 23, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки ОСІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СТЕЙТАМ ВІЛЬНО ПЕРЕВОДИТИ ДОПИТИ НАД КОМУНІСТАМИ

Вашингтон, 21 травня. — Каліфорнійську Комісію Неамериканських Діянь виправдав Верховний Суд Злучених Держав у її праці при притяганні до відповідальности комуністів та інших підривних елементів; ще ствердив, що та праця не суперечить Хартії Громадянських Прав, яка міститься в Конституції. Комісію Неамериканських Діянь у стейті Каліфорнія створив стейтовий сенат. Коли комісія видала виклик Вилємові Патрикові Брандґов, щоб він явився перед нею і відповів за те, що він роздавав петицію, щоб не признати комісії фондів на її працю, Брандґов не послухав комісії, його арештували і посадили в тюрму. Тоді Брендґов пізнав комісію до суду, жадаючи для себе відшкодування у висоті $250,000 нібито за те, що комісія вкорочує його громадянські права. Верховний Суд 8 голосами проти 1 стверджує, що громадянин не має права позивати стейтову владу за таке діяння, бо стейт має право творити такі комісії. Коли Конґрес приймав поправки до Конституції, звісні як Хартія Громадянських Вольностей, то — як твердить Верховний Суд — Конґрес дбайливо зупинявся над тим, щоб стейти, приступаючи до Американської Юнії, піддалися постановам федеральної Конституції і щоб діяльність стейтових лігіслятур не йшла в розріз із Конституцією.

Верховний Суд видав основну ухвалу в справі закону про „Справедливу Торгівлю". Це стосується до стейту Луїзіяна, одначе такі закони мають 45 стейтів, отже ця ухвала дотикає всі стейти. Закони мають важливе значення вторгівлі й тому ухвалою заінтересований купецький світ. На підставі законів про „Справедливу Торгівлю" вирібники й купці можуть складати умови про устійнення мінімальних цін на якийсь товар.

Нові Роди Атомової Зброї Проти Комуністів

Вашингтон. — Дру Пірсон, звісний газетний колумніст, довідується, що Америка вже виробляє для вжитку в Корейській війні такі нові роди атомової зброї: 1. Атомові гармати й гаубиці, з яких можна вистрілювати кулю, що вбиває відразу цілий полк вояків (коло 3,500 людей). Є теж далекострільна гармата для таких цілей. Їх треба везти залізничим локомотивом. 2. На випадок нападу на Корею літаків, американська протиповітряна артилерія має такі гармати, що не потребують людської обслуги. Отже можна ними стріляти на ворожі літаки з укриття навіть під самою боєвою лінією. 3. Є готовий легкий супер-танк для наземної армії, який може перегнати всі інші досі знані танки. 4. Найнебезпечнішу зброю становить собою підземна атомова міна, що може встановити радіоактивну смугу землі, через яку не перебється ніяке наземне військо.

ПРОДУКЦІЯ АМЕРИКИ НА 314 БІЛІОНІВ РІЧНО

Вашингтон. — Американська продукція товарів і послуг дійде до $313,900,000,000 річно як встановлено на підставі підрахунку вартости продукції за перші три місяці від вибуху корейської війни. У тому часі продукція досягла $42,000,000,000. За даними департаменту торгівлі, основним стимулом теперішнього виробництва є оборонна програма уряду.

КОМІСІЯ УХВАЛЮЄ ПІДНЕСТИ ПОДАТКИ ВІД 1-го ВЕРЕСНЯ

Вашингтон. — Палатна комісія способів і засобів ухвалила ймовірну дату для підвищення особисто прибуткових податків, а саме день 1 вересня. Комісія ухвалила тимчасовий плян підвищення цілої податкової таблички на три відсотки, а це дало б нові прибутки в сумі $2,845,000,000 річно. Це означає недостачу $750,000,000 супроти загальної суми податків, яких домагався Труман.

З уваги на нові недостачі, президент Труман зголосив у Конґресі черговий видаток у бюджеті на $1,090,491,704. У цій сумі є $800,000,000 на „магазинування стратегічних і критичних матеріялів, потрібних для оборони країни". З цієї суми мають покрити теж частинні видатки. Адміністрації Ветеранів, департаменту торгівлі і Крайової Наукової Фундації.

БРЕДЛІ: МЕК АРТУР НАРАЖАВ НА НЕБЕЗПЕКУ ЦИВІЛЬНУ ВЛАДУ

Вашингтон. — Продовжуючи свої свідчення перед сенатською комісією, у понеділок, голова об'єднаних генеральних штабів ген. Омар Н. Бредлі заявив, що об'єднані ген. штаби одноголосно згодилися на звільнення з верховної команди на Далекому Сході генерала Доґлеса МекАртура тому, що він своєю політикою загрожував авторитетові цивільної влади країни в користь військової влади. Крім того, ген. МекАртур своїм домаганням розширити війну проти китайських комуністів зменшував силу Злучених Держав в інших частинах світу, не зважаючи на те, що цим він викликав Росію до мішування у війну. Навпаки, твердив Бредлі, коли уряд хоче обмежити теперішню війну до самої Кореї, то тим самим робить великий крок, щоб оминути третю світову війну.

На запит сенатора Вейна Морс, чи непорозуміння між президентом і МекАртуром стосувалося не так поширення війни як радше її часу, Бредлі заявив: „Можливе, що це зійде до такого питання, одначе, я думаю, що воно йде дещо поза те. Іншими словами: Ми можемо цю справу вирішити в Кореї без виконування плянів МекАртура. Якщо нам не вдасться, тоді це стане питанням часу (загальної війни)".

В АМЕРИЦІ

● **Два провідні духовники:** Монс. Едвард А. Волш, віцепрезидент католицького університету Джорджтавн у Вашинґтоні і д-р Деніел А. Полінґ, редактор протестанської газети „Крисчіен Геральд" з Ню Йорку вели між собою крізь радіо розмову в неділю увечорі в справі світової небезпеки комунізму. При цій нагоді один одному висловив прегарні компліменти.

● **2,000,000 примірників книжечки про цивільну оборону** під заг. „Вижиття під атомовою атакою" („Survival Under Atomic atack") розійшлося між населенням. Адміністрація Цивільної Оборони у Вашинґтоні вважає, що люди вже починають інтересуватися такими справавами і недавня байдужість зникає.

● **Сім нових стипендій „феллловшип"** роздала фундація Ґуґенгаймів на високі студії ракетового руху вперед. Між ними є Марсел Винокур, родом з Чехословаччини.

● **Судово заборонили заорювання салати на пні** для піднесення її ціни на ринку в Центральній Каліфорнії. Заборони домагається департамент справедливости на підставі закону про трести.

● **Атомова зброя готова для вжитку в Кореї.** Це тільки питання часу, коли вона туди буде вислана, сказав у Сіятл (стейт Вашинґтон) голова ген. штабу армії, ген. Лотон Коллінс.

● **Кардинал Гріффін,** католицький архиєпископ Англії, ствердив вчора у своїй промові, що жертвою комуністичного режиму в Східній Европі, зокрема в Україні, впало вже понад 10,000 священиків і єпископів.

● **43 свіжо обраних республіканських членів палати репрезентантів** у Конґресі заявилися за відставку секретаря стейту Діна Ачесона.

ІРАН КРИТИКУЄ ЗДА ЗА СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ НАФТИ

Тегеран, Іран, 22 травня. — Іранський міністер закордонних справ Баґер Каземі закликав вчора до свого бюра американського амбасадора Генрі Ф. Ґреді, та передав йому написану заяву, в якій гостро критикується становище Злучених Держав в теперішньому ірансько-британському спорі в справі націоналізації іранської нафти й тим самим вивласнення британських нафтових концесій в тій країні. В заяві іранського міністерства закордонних справ, переданій раніше закордонній пресі, говориться, що остання політика американського державного департаменту в справі іранської нафти викликала „дуже небажане і несподіване враження в компетентних іранських колах". Теж іранський премієр виступив посередньо проти Злучених Держав, заявляючи, що вони, разом з Британією, блькують програму його господарських реформ, заставляючи багатих іранців „жити як печерники". Премієр не назвав Британію й Америку по імені, але це виходило ясно з його фрази, що „деякі призні країни" зв'язали йому руки і ноги в його заходах „вивести іранський нарід з перед-історичного життя". З дальшого розвитку британсько-іранських нафтових непорозумінь подається такі факти: Британія вже здержала деякі виплати Іранові, що заставило іранський уряд здержатись від проголошення „перших конкретних заходів" для перебрання нафтових концесій, побоюючись дальших санкцій. Іранський уряд мав виявити готовість переговорювати з Британією спірну справу, але тільки тоді, як Британія визнає націоналізацію нафти за вже доконаний факт. Рівночасно іранський уряд приготовлює формальну відповідь на британську ноту з осторогою, що націоналізація може мати „серіозні консеквенції". Англо-американські нафтові компанії мали в міжчасі відкинути іранське запрошення вислати своїх фахівців для допомоги в переведенні націоналізації. В дальшому розвитку дискусії в справі нафти, в дипломатичних колах побоюються можливостей проти-англійських і протиамериканських заворушень іранських релігійних фанатиків.

НОВА ПСИХОЛОГІЧНА ВІЙНА ДЛЯ ВИЗВОЛЕННЯ КИТАЮ

Вашингтон, 21 травня. — Злучені Держави підняли кампанію у психологічній війні в Китаю, яка в свій час може призвести до об'єднання всіх протикомуністичних елементів у тій країні й скинути комуністичний режим у Пейпінґу. Після довгої підготовки у департаменті стейту, американські погляди на китайську справу почав передавати до відома китайського населення „Голос Америки". Нове у цій справі те, що Америка рішуче зреклася всяких спроб наладнування з комуністичним Китаєм і через радіо повідомляє китайців, що вільний світ визнасть тільки вільне представництво китайського народу. Таким представництвом може бути теперішній китайський націоналістичний уряд, або якийсь розширений, а признаний населенням, уряд. Ген Бредлі, у своїм свідченні перед сенатською комісією у понеділок виразно заявив, що військова влада Америки не противиться спробі переїзду китайського націоналістичного уряду Чіян Кай-ші на китайську сушу, одначе не хоче давати свого війська для допомоги в цій справі. Департамент стейту заперечує, наче б то уряд змінив свою політику у відношенні до Китаю, а як хто хоче оперти такі свої висновки на промові асистента секретаря стейту Діна Роска у Ню Йорку, не має до цього підстави. Департамент стейту заявляє, що нові вияви в справі Китаю це „тільки потвердження надій".

СОВЄТСЬКІ КОНЦТАБОРИ ПЕРЕД СУДОМ МІЖНАРОДНОЇ ОПІНІЇ

Брюссель, Бельгія, 22 травня. — Вчора тут почалася оригінальна імпреза, завданням якої є поставити перед суд світової опінії каторжну систему совєтських концентраційних таборів. Зорганізована приватними людьми Міжнародна Комісія Проти Концентраційних Таборів, яка складається переважно з колишніх в'язнів гітлерівських концтаборів та деяких щасливих втікачів з таких самих совєтських, влаштувала тут в цій справі „судовий процес", з усіми формами традиційних европейських судів. Процес відбувається у величавій залі одного з місцевих палаців. Трибунал творять: 5 „суддів", всі колишні в'язні гітлерівських таборів смерти, подібно, як і „судові урядники" та „генеральний прокурор", Давид Русет, що в додатку був колись ще теж комуністом і в 1948 році виступив публічно з обвинуваченням проти Совєтів власне за концентраційні табори. „Суд" почався хвилиною мовчанки в пошані перед мільйонами тих, що згинули в совєтських концтаборах. Опісля Русет відчитав „акт обвинувачення", подаючи коротко історію совєтських концентраційних таборів, їх розвиток і теперішній стан та поповнені в них злочини над людиною. З'ясовані ним факти в загальному відомі українцям. В дальшому зізнаватимуть свідки, колишні в'язні совєтських концтаборів, яким пощастило втекти на волю. Процес триватиме до 26-го травня. Опісля буде списаний відповідний акт свідчень, що буде опублікований для осуду світової опінії.

КОНҐРЕС УХВАЛИВ ЗАБОРОНУ ВИВОЗУ ДО ПІДСОВЄТСЬКИХ КРАЇН

Вашингтон. — Конґрес одноголосно ухвалив цілком замкнути дальше постачання економічної або фінансової допомоги таким країнам, які дозволяють вивіз своїх товарів до Росії, комуністичного Китаю або інших країн поза Залізною Заслоною. Заборона не стосується до військової допомоги, яку дає американська влада некомуністичним країнам. Закон, який щойно ухвалено, робить виняток і дає дозвіл на економічну допомогу некомуністичним країнам у таких випадках, в яких це потрібне для безпеки Америки. Такі винятки мають бути подавані до відома збройних сил та конґресових комісій закордонних справ.

ЗУДАК ПРИГАДУЄ СПРАВУ ЗГОЛОШЕНЬ

Филаделфія, 22 травня. — З канцелярії ЗУАДКомітету пригадують загалові нової української іміграції справу зголошень, на підставі яких має бути виготовлений звіт для Комісії Переміщених Осіб у Вашингтоні. Ідеться насамперед про зголошення всіх тих новоприбулих, що вже були покликані до служби в американських збройних силах. Друга категорія — це зголошення професіоналістів — лікарів, інженерів, учителів і т. п., що вже влаштувались на професійній роботі, і, вкінці, зголошення всіх, подаючи в усіх випадках ім'я і прізвище, адресу та рід затруднення. Було б дуже побажане, щоби поодинокі особи або їх групи, зокрема вояки, надіслали теж свої поодинокі або групові фотознимки, які будуть долучені до звіту. Кожному з новоприбулих повинно залежати на тому, щоби таке звідомлення було найповнішим свідоцтвом великого вкладу нової української іміграції в американське життя та його поодинокі ділянки. Зголошення посилати на адресу ЗУАДКомітету:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Перед Концертом Б. Максимовича

Ню Йорк. — Концерт відомого вже в музичних колах українського піяніста Бориса Максимовича викликав помітне заінтересування теж в американському музичному світі, доказом чого може послужити хоч би поміщена в Н. И. Таймсі фотознимка артиста. Концерт відбудеться в середу, 23. травня, в Тавн Гол при 113 Вест 43 вулиця, в год. 8-ій ввечорі. Треба сподіватися, що теж широкий український загал Метрополії використає нагоду та прийде на концерт свого славного земляка.

ЗНОВУ ПРИПИНЕНО ЧЕРВОНИЙ НАСТУП В КОРЕЇ

Ворог починає відступ. Аліянти перебирають ініціятиву на фронті.

Токіо, 22. травня. — Довго підготовлюваний і реклямований великий весняний наступ червоних в Кореї був припинений вчора теж в його „другій фазі", як ворог, розбитий силою зброї аліянтської піхоти, артилерії і авіяції, почав відступ в напрямку 38-мої паралелі, а аліянтські війська знову перебрали ініціятиву на центральній і західних ділянках фронту. — Сильна колона аліянтських військ, переходячи від оборони до наступу, вступила вчора до залишеного раніше міста Мунсан, 22 милі на північ від Сеул і тільки 10 миль на південь від паралелі. Ще тільки на східному секторі фронту ворог пробував в поодиноких випадках наступати, але безуспішно. Проте, речник аліянтського командування остеріг, що сьогодні було б ще передчасно говорити про відбиття другої фази ворожого наступу, бо червоні, зі своїми 60 дивізіями в Кореї та з великими резервами і можливостями доповнень, ще мають силу відновити свій наступ, якщо тільки потраплять відв'язатися від аліянтів, перегрупуватися та забезпечити свої армії новими постачаннями зброї і воєнного матеріялу. На поодиноких секторах фронту червоні втікають назад на позиції, з яких почали другу фазу свого наступу. Аліянтські війська, що попереднього дня відібрали від червоних зруйноване місто Уїджонґбу, вчора вже заганялися аж до 38-мої паралелі, майже не натрапляючи на сліди живого ворога. Полонені червоні китайці і північні корейці виясняють, що їх приготовлювано на „рішальний наступ", щоб „скинути американців в море". Їм видано досить зброї і харчів на 12 днів, але наступ вже почався без будь-якого переконання серед вояків, що ті цілі можна буде досягнути. Між іншим стверджується, що в боях на фронті китайські червоні у великій кількості використовують ті національно-китайські частини, що були захоплені або перейшли на червоний бік підчас громадянської війни в Китаю. Теж впродовж вчорашнього дня аліянтська авіяція безупинними атаками розгромлювала ворожі недобитки на фронті та нищила воєнні об'єкти у ворожому запіллі.

ОСТАННІЙ НАКАЗ ПЕРЕД ВИПРАВОЮ НА ВОРОГА в Кореї одержує залога американської суперфортеці B-29 на базі в Окінаві. Знаки на „носі" великого бомбардувальника вказують на кількість відбутих вже виправ, під час яких збито теж три ворожі літаки. Американській авіяції завдячується у великій мірі поразку ворожих наступів, дарма, що виконуваних переважаючими чисельно силами.

За 5 Днів Ворог Втратив 60,000 Вояків

Токіо, 22. травня. — Червоні були змушені припинити дальші спроби свого наступу в Кореї головно з огляду на величезні втрати, які вони понесли впродовж останніх п'ятьох днів свого наступу. Аліятнські патрулі, що заганяються тепер знову далеко за відступаючим ворогом, переходять через терени, цілком засіяні ворожими трупами. Впродовж останніх 5 днів ворог втратив щонайменше 60 тисяч вояків, отже майже половину тої кількости, що брала безпосередньо участь в наступі. Неофіційльно вважається, що ці ворожі втрати є далеко більші і виносять щонайменше 70,000. Рівночасно департамент оборони у Вашингтоні повідомив, що ворог впродовж останніх 5 днів наступу мав 58,000 порахованих втрат, тоді як аліянтські втрати в тому самому часі є дуже малі, бо виносять всіх тільки 1,618 вояків вбитими, пораненими і пропавшими. Процентово це значить, що за кожного вбитого або пораненого аліянтського вояка ворог платив 36 власними вбитими або пораненими. Самі тільки американські втрати в тому часі виносять 134 вбитими і 826 пораненими, південні корейці мали 48 вбитими і 497 пораненими, тоді як „інші аліянти" втратили 22 вояків вбитими і 91 пораненими. Величезні втрати ворога є наслідком переважаючої сили аліянтської зброї та глупої стратегії червоного командування, що висилає свої війська до бою лаву за лавою, не дивлячись на те, що вони справді йдуть і гинуть „як мухи".

ҐЕШТАПОВЕЦЬ ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИВСТВА КАТОЛИЦЬКОГО ЛІДЕРА 17 РОКІВ ТОМУ

Берлін, 22. травня. — Перед німецьким судом почався тут процес проти Курта Гільдіша, колишнього майора гітлерівських СС-ів, обвинуваченого у вбивстві міністра транспорту і відомого католицького діяча, д-ра Еріха Клявснера, що був рівночасно головою німецької Католицької Акції. Гільдіш, що під час війни на східному фронті втратив одну ногу, — ввесь час заперечував свою вину і аж на суді, невідомо чому і з яких мотивів, нагло почав розкривати жахливий злочин, на якому будувався гітлерівський режим. Він признався, що після відомого т. зв. „пучу Рема", зорганізованого Гітлером в 1934 році з метою знищити опозицію, Гільдіш дістав від тодішнього заступника команданта СС-ів, вбитого опісля чехами відомого ґештапівського ката Гайдріха, довгу листу осіб, яких треба було „спратати". Д-р Клявснер був першим на тій листі. Гільдіш зайшов до його міністерської канцелярії та казав йому збиратися на переслухання до ґештапо. Як Клявснер, готовий до виходу, обернувся, щоб вийти, Гільдіш убив його одним вистрілом з пістолі, яку, з доручення Гайдріха, залишив коло вбитого, зголошуючи формально, що той поповнив „самогубство".

РОЗКРИТО КОМІНФОРМІВСЬКУ ЗМОВУ В ЮГОСЛАВІЇ

Београд, 22. травня. — Югославські власті сьогодні повідомили про розкриття закроєної на широку скалю комуно-комінформівської змови проти теперішнього режиму маршала Тіта. Змову очолював колишній голова профспілки металюргічних робітників, Лазар Плавчіч, якого заарештовано. Плавчіч мав бути в контакті з агентами Комінформу, саботуючи рівночасно оборонні заходи своєї країни. При цій нагоді югославська преса ще більше загострила свої виступи проти Москви і Кремля та його сателітів. До якого безглуздя і бланзенства доходить совєтська „опіка" над сателітами, свідчить найкраще безприкладне ідолопоклонство Сталінові. Згідно з підрахунками югославської газети „Борба", чеський комуністичний орган „Руде Право" тільки в одному виданні з 6-го травня — згадує 770 разів Сталіна по імені, додаючи завжди до цього багато-прикметникові епітети.

В СВІТІ

● **Адмірал сер Родерік Мек Ґріґор** має перебрати в грудні цього року головне командування королівської фльоти — повідомила британська адміралія.

● **Верховний суддя в Гонґ Конґ** сер Джірард Гов, ствердив, що американські авіяційні компанії не потрапили виказати свого права власности на 40 колишніх транспортових літаків національно-китайського уряду і рішив передати ці літаки китайським червоним.

● **Китайські комуністи** заарештували, згл. задержали трьох британських громадян.

● **В Індії продовжується завзята** дискусія над внесеним урядом законопростом для конституційного обмеження свободи преси.

● **Продовження обов'язкової військової служби** до 12 місяців вирішив норвежський парлямент.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

ЧЕСНА ГРА

„Чесна гра — це американський спосіб життя. Чесна гра — це „ізм" Америки. В минулому він тріюмфував над усіма „ізмами" ненависти і я певен, що те саме станеться і в майбутньому".

Цими словами промовляв „старший державний муж", Бернард Барук, до американської молоді з нагоди 45-літньої річниці конвенції „Хлоп'ячих Клюбів Америки". Належав він до них вже тоді, коли можна було їх порахувати на пальцях руки. Сьогодні є їх 335!

Барук говорив про світовий конфлікт між тоталітаризмом і демократією, зокрема між Совєтами і Злученими Державами. Совєтська філософія — казав він — не вірить у здатність народу правити собою, коли американська система побудована на вірі в народ. Сьогодні становище таке, що переможе або Америка, або диктаторська система, себто влада одиниці, чи малої горстки вибранців. Барук не сумнівається, що американська система краща та що вона мусить перемогти, якщо цивілізація має втриматись. Одначе він не будує перемогу на багатствах Америки, на її великанській продукційній силі. — Сьогодні — каже Барук — найважніше те, чи Америка і вільні народи зуміють себе здисциплінувати до такої міри, щоби добровільно могли жертвувати собою і складати на вівтарі свободи стільки, скільки витягає совєтський режим із своїх невільників. Диктатори не мають потреби зважати на якісь вищі закони чи принципи. Вони їх не визнають. В них усе побудоване на ненависти людини до людини, на знищенні в людині всякого почуття самопошани, коли в такій країні, як Америка, треба класти вагу на самоздисциплінованість, на певні правила, яких треба кожному придержуватись, на взаємопошану *і стриманість, на те, як грати, а не тільки на те, щоб виграти.* Чесна гра — каже Барук — не втримається в такій суспільності, яка не дбає про засади моралі та справедливости. Тому саме організований злочин, шулерство та політична корупція, про які останніми часами було так багато мови, є для чесної гри великою загрозою. Як можна боротись із молодечою злочинністю, коли скорумповані люди займають високі суспільні становища і ламають усякі моральні засади, охороняючи злочинців перед законом? Тому, коли молодий злочинець стає перед судом, разом з ним стає також ціле суспільство, яке не дає тій молодій людині прикладу, як треба чесно жити й поводитись. Не буде „чесної гри", коли існуватимуть соціяльні несправедливості, теж і в таких обставинах, коли багатша кляса втікатиме з міст до гарних жител на передмістях, залишаючи місто біднішим і менше освіченим. Замість чесної гри ростиме охота якнайскорше розбагатіти і то всякими засобами.

Завваги Барука — тільки приклад того, як тепер в Америці намагаються на різні лади підняти громадську мораль. Це вияв розуміння тієї правди, що демократія може вдержатись тільки там, де захована висока публічна мораль. Над цею справою дебатують тепер також і в Конґресі, думаючи зарадити лихові відповідним законодавством. Усе це не поможе, коли саме суспільство ставитиметься поблажливо до всяких проявів нечесної гри з боку тих, яких воно вибирає на різні становища. При цьому треба пам'ятати, що основних засад чесної гри повинні навчати дім і школа, а як у всякій моралі, так і тут, на першому місці — релігія.

В річницю Ротердамської Трагедії

Точно 13 років тому, дня 23 травня 1938, згинув з рук большевицького аґента в Ротердамі організатор і провідник революційного українського націоналістичного руху після першої світової війни, колишній командант славного Корпусу Українських Січових Стрільців під час війни, голова Української Військової Організації (УВО) і голова Проводу Організації Українських Націоналістів після неї, полк. Євген Коновалець. Смерть цього невтомного і активного борця за волю України, головного організатора і керівника українського визвольного руху під час найчорнішої депресії після програної війни та втрати короткотриваючої державности, була без сумніву одною з найбільших трагедій і одним з найбільших ударів та рівночасно одною з найбільших жертв, яких зазнав і яку приніс український визвольний рух впродовж своєї так багатої на жертви історії.

Постать сл. п. Полк. Коновальця та його роля в новітній українській історії ще далеко не висвітлена, бо й сьогодні ще не все про нього можна сказати. Революційна боротьба, яку він започаткував та якою до останнього свого віддиху керував, продовжується. Підпільний характер тої боротьби в минулому і сучасному та її міжнародний комплекс не тільки не дозволяють сказати всього тепер, можливо — притрусять грубою верствою таємниці, а опісля й забуття багато подій і вчинків полк. Коновальця, що моглиб бути найбільш яскравим свідоцтвом небуденної індивідуальности того революційного провідника. Проте, це в нічому не зменшує запевненого йому місця в українській історії.

Індивідуальність полк. Євгена Коновальця характеризується сьогодні двома періодами розвитку в українській націоналістичній революції: ідейним розвитком і суцільністю перед його смертю, та важкою внутрішньою кризою після неї. Сама українська революція, як така, *після смерти Полковника* Коновальця не тільки не припинилася, але в багатьох випадках ще більше розгорнулася, проявляючись масовим збройним зривом проти німецького і російського окупантів під час другої світової війни та після неї. Але в усіх цих подіях думки багатьох українців завжди зверталися до трагедії в Ротердамі та з тугою запитували долю, „що було б", якби цеї трагедії не було та якби Полковник був залишився між живими й тоді, як світ знову горів всіми вогнями другої світової заверюхи.

Створений і очолюваний полковником Коновальцем зорганізований український націоналістичний рух цілком певно не сказав ще свого останнього слова, яким буде тільки здійснення ідеї Самостійної, Соборної Української Держави. Сьогодні, 13 років після смерти Полковника, боротьба за здійснення того найвищого українського ідеалу не тільки не припинилася, але навпаки, — дальше поширюється і радикалізується. Це є найкращим доказом того, що большевицька пекельна машина, яка вбила в Ротердамі полк. Коновальця, ні в чому не послабила символізованої ним ідеї революційної боротьби. Навпаки, ця боротьба вже кілька років після його смерти перейшла рямки створеної ним організації, а сьогодні вона стала всенародною в найширшому розумінні того слова. І це дає підставу твердити, що в Ротердамі кров цього великого Українця і воїна та борця за визволення свого народу, не пішла на марно та що раніше або пізніше вона видасть свій великий овоч — волю. Тоді полк. Коновалець займе передове місце в українському Пантеоні.

М. Приходько, (Торонто)

Пробиваймо мур байдужности

Люди, що стояли біля керми світової політики, довго слухали мітичних оповідань про російську миролюбність і демократичні прагнення та натуру кремлівських володарів. Сталіна називали донедавна добрим „Джо", а з Білого Дому в 1945 році заявлено, що Росія ніколи в своїй історії не провадила аґресивних воєн...

Зрозуміло, що під такий акомпаніямент Л. Берії, з допомогою Фуксів і Розенберґів, легко було викрасти таємницю атомової бомби, а Кремлеві — забезпечити своє панування в Сх. Европі та без пострілу захопити під повний контроль 350 мільйонів китайців і підготувати „війну добровольців" у Кореї з чужим гарматним м'ясом.

Треба було аж тисячних людських жертв у Кореї, щоб демократичний світ частково пробудився від небезпечного засліплення і зрозумів де джерело всіх небезпек. Проте, ще й сьогодні неясні напрямні боротьби з цими небезпеками, ще й сьогодні є багато прихильників „замирення", „ізоляціонізму", поділу на „сфери впливу", і т. подібних наївних проєктів, що лише послаблюють сили демократичного світу і можуть призвести до небезпечних, навіть катастрофальних, помилок, як це мало місце, примівром, в повоєнній політиці на Далекому Сході і в Сх. Европі.

В тому ж напрямі діють також совєтські аґенти і ті російські еміґранти, яким на серці лежить збереження за всяку ціну цілости російської імперії. Перші з них, (як і сама Москва), невпинно, всіма способами доводять про непереможність Росії (справжній блеф!) розсіваючи тим небезпечні настрої дефетизму. Другі (як, примірoм, Д. Далін у своїй останній книжці, опублікованій одним з американських університетів), радять не чіпати Росію, бо там, мовляв, незабаром наступить внутрішній переворот. Зовсім виразна і заява А. Керенського, лідера російської еміґрації: „Ліпше поганий диктатор, ніж різати живе тіло Росії".

З багатьох впливових становищ, що їх встигла посісти в ЗДА, Канаді й ін. країнах Заходу пореволюційна російська еміґрація, уперто переконують чужинців, що Україна — це лише „німецька інтриґа", що „ми всі браття", що думати про розподіл Росії, це значить відбити охоту всьому населенню СССР боротися проти Сталіна і т. п. Такого роду впливи знаходять, на жаль, стежки навіть до Департаменту Стейту і часом відбиваються відголосом у Голосі Америки. Вони перешкоджають англосаським політикам прийти до непомильного висновку, — що лише курс на розподіл російської (рабовласницької споконвіку аж до сьогодні) імперії може забезпечити повну перемогу і мир на Сході.

Сьогодні ми стоїмо, в більшості, осторонь від активної боротьби за політичні впливи, що можуть мати велике значення в справі вирішення долі нашої звичайно, вирішальним чинником, зрештою, є постава самокраїни й народу завтра, хоч го народу. Є навіть такі люди (з короткою пам'яттю!), які мовчать, ще й іншим радять мовчати, щоб не накликати на себе гніву комуністів. Між тим, ми всі, однодушно, повинні всі сили скеровувати на те, щоб знешкодити московські аґентурні і російські впливи та здобути серед чужинців, більшого й меншого рангу, якнайбільше прихильників нашої державницької ідеї й визвольної боротьби.

Сьогодні на цьому полі бою є лише мостовий причілок, на форпостах якого діють УКК і чинники ПАУК з їх англомовними пресовими органами. Дякуючи енерґійним заходам цих організацій, українська правда, відгомін української визвольної боротьби, останнім часом поволі проникають у світ. Виступи сенаторів Смита, Бентона, през. Пенсилвенійського університету Гаролда Стассена, конґресмена Керстена й акція проф. Л. Добрянського, голови УКК, та інші є яскравим доказом цього.

Проте, мостовий причілок не може забезпечити повної перемоги; він повинен бути перетворений у міцний і широкий фронт наступу. Активна підтримка зусиль наших передових бійців є моральним обов'язком всіх тих, кому не байдужа майбутня доля рідного краю і народу. Бо ж не приїхали ми сюди для того, щоб спочивати на досягненнях власного добробуту і свободи. Ми зобов'язані тут всіма силами й можливостями підтримувати боротьбу й інтереси наших братів, що по той бік залізної заслони, бодай нашим словом і захистом перед чужинцями.

В нашій українській пресі часто можна зустріти дуже добрі статті, скеровані в цьому напрямі. Часто вони не гірші за статті в ославлених американських і канадійських магазинах. Але, на жаль, вони недоступні чужинцям; вони лише зайвий раз переконують нас самих. А ми повинні заговорити перед чужинцями, в друкованому слові, бо часто недостатнє знання мови перешкоджає нам сказати їм все, що ми хотіли б.

Доступ на сторінки англомовної преси виключно тяжкий, і не тому, що ми не вміємо писати, а з кількох інших, незалежних від нас причин, на вияснення яких я тепер не зупиняюся. Тому треба думати, що, приміром, цілком слушною була організація англомовного українського видавництва — „Фрі Ворд Паблішинґ Ко" в Торонто, яке має на меті діяти серед неукраїнців в обороні українських інтересів насамперед. Брошури і книжки, що їх В-во має намір видати, йтимуть за редакцією відомого радіокоментатора СВС і редактора закордонних справ „Сатердей Найт" — Вілсона Вудсайда. Це останнє — важлива запорука успіху і довір'я до В-ва з боку англомовних читачів.

Але треба мати на увазі, що справа реалізації англомовних видань, особливо на початках, коли ще не второвано стежки до англомовних читачів, повина мати підтримку широкого українського загалу в Канаді й Америці. Зміст цієї підтримки простий: кожний з тих, хто вважає таку роботу необхідною, або принаймні корисною, повинен замовити кілька примірників тих видань і передати їх своїм знайомим, американцям чи канадійцям не-українського роду, а видання вже зроблять свій вплив на читачів. Про той вплив говорять широкі позитивні відгуки англомовних читачів зокрема на брошуру „Комунізм ін Ріеліті", видану в Торонто.

В першому пляні В-ва є брошура „Москов'с Драйв Фор Ворлд Домінейшен" (виходить з друку наприкінці травня ц. р. — 50 ц.) і книжка „Вон оф ди 15 Мілліон" (жовтень ц. р.) — про терор і концентраційні табори „найдемократичнішої країни світу". Адреса Видавництва:

Free World Publishing Co., Box 462 Term A., Bay & Front St., Toronto, Ont., Canada.

Наш спільний обов'язок — енерґійно підтримати цей добрий почин, — створити нашою, бодай мінімальною, участю в цій справі більші можливості поширення нашої правди в світі. А поза тим, не втрачаймо жодної можливости всіма способами здобувати друзів і прихильників серед англосаксів та інших, бо вони можуть відіграти велику ролю в допомозі Україні стати вільною й незалежною.

Балканська бочка з порохом

В історії XIX і XX сторіч Балкани придбали собі сумну славу як джерело всяких заворушень, що звичайно втягали у війну й великі держави. Перша світова війна виникла на цьому просторі, друга лишила там свої глибокі сліди і, коли буде третя війна, Балкани будуть у ній грати важливу ролю.

В останнім часі серед політичних кол звернуло увагу прохання диктатора комуністичної Югославії до західніх держав помогти йому зброєю. Югославія, з огляду на бльокаду з боку СССР і „народніх демократій" уже раніше мусіла брати економічну допомогу від заходу. При цьому Тіто завжди рішуче заявляв, що допомогу приймає без всяких зобов'язань. Заявляв він одначе також, що зброї буде просити у випадку безпосередньої загрози нападу на Югославію. Тому його звернення так насторожило політичні кола в світі. Тіто сподівається скорого нападу.

Тітівська проблема належить до найцікавіших з часу після другої світової війни. Тіто (Иосип Броз), пройшовши довгу комуністичну школу, рішив збудувати свою власну комуністичну владу, незалежну від Москви. Для цього він безперечно приготувався ще перед офіціяльним розривом з Москвою в 1948 р. Спершу його становище було непевне і неясне. Він боронився тільки проти совєтського економічного визиску, за право самостійних рішень. Не було ще рішучої ворожнечі до СССР, і портрети Сталіна висіли аж до 1949 р. Скоро одначе конфлікт набрав гострих форм. В нечувано гострій пропаґанді країн Комінформу Тіта проголошено фашистом. Спроби витворити заворушення" в Югославії не вдалися. Тітова поліція показалася не гіршою НКВД. Почалася затяжна ідеологічна боротьба. Положення Москви в цій боротьбі простіше. Тіто бандит, зрадник, фашист, льокай Вол Стріту. Тітові знов треба пояснювати, що він бореться проти совєтського імперіялізму, проти визиску совєтською державою, проти терору, за соціялізм. Доводиться описувати жахи терору в СССР. При цьому однак його піддані легко можуть думати, що в них живеться не багато краще. Треба йому також доказувати, що в СССР панує бюрократія проти інтересів робітників, і що там ніякого соціялізму нема. Зате Югославія зберегла „правдиву віру" і будує соціялізм.

Контакт із заходом помалу довів до того, що міністер закордонних справ Кардель виступив у парляменті з промовою яка викликала чималe зацікавлення в світі. Кардель твердить, що СССР, який на початку був поступовою державою, батьківщиною трудящих, перетворився в осередок світової реакції. *Для поступу людства було б* страшним нещастям, якби совєтська влада поширилася на поступовіші країни і спинила їх історичний розвиток. Тепер світ свідомо чи несвідомо прямує до соціялізму. Культурним і господарським країнам можливо перейти через ніч до соціялізму і випередити ті країни, що себе вважають за соціялістичні.

Промова Карделя — свого роду поклін перед західньою демократією. Між рядками безперечно помічаємо, що Кардель признає вищість демократичного заходу і над відсталою Югославією. Дехто вірить, що є дані до демократизації Югославії. Ці надії не оправдані. Різні реформи, що могли б свідчити про такий розвиток, не мають значіння, оскільки про все рішає лише комуністична партія. Одначе дещо покращало. Вже припинилися засилання людей в концентраційні табори „адміністративним шляхом". Тепер уже судять на основі законів. Але суд не є незалежний.

Тіто — демократ був би в сучасній боротьбі менше корисний для справи демократії, як Тіто — комуніст. Він творить розкіл в рядах комуністів. Тому то така нечувана ненависть до нього в Москві. Захід різними заявами дав Москві зрозуміти, що не допустить до нападу на Югославію. Недавні відвідини генерального секретаря ОН в Београді це ще раз ясно підкреслили. Тіто рішений боронитися. Свою популярність він недавно збільшив ліквідацією колективізації. Напад на нього не можна буде локалізувати так, як корейський конфлікт. Є поважні причини ждати іскри для вибуху балканської бочки з порохом від боротьби Сталіна проти Тіта. Найближчі місяці можуть принести великі рішення і події на Балкані.

Н. О.

о. С. Гаюк

ВІД ПРЕСТОЛУ ДО БЕРЕЗИ

8)

— „Так."

— „Які?"

— „Православни."

— „А чеґось ти скурчи бику пшишедл до Березі?"

В думці майнуло — що ж відповісти?

— „Бо дужо пшиясцлі мялем".

— „Не пшиясцлі мялесь, а не хцялесь, скурчи сину, кохаць Ойчизни Маткі, Польскі Найяснєйшей".

По тому короткому діялозі я сподівався ударів, але поліцай, різко повернувшись, відійшов.

Не дармували також інші поліцаї; кілька інших відділившись з групи, пішли з подібними привітаннями здовж цілої колони.

Мені почало боліти серце, боліти справжнім фізичним болем, хоч до того часу я ніколи подібного болю не відчував.

Врешті скінчились всі офіційні церемонії. Перед нами відчинилася брама. Впала коротка команда:

— Бачносць! В право зврот! Бєґем марш!

Передні двійки немов незрозуміли про що ходить; вони ще йдуть, хоч приспішено, але ходом. Вдруге падає команда вже диким істеричним надривним голосом:

— Б-є-ґ-е-м!

Я бачу, як в передніх двійках проф. Кобрин, проф. Власовський, Нестор Сагайдачний, д-р Рощинський, Юрко Кульчинський вже рушили бігти.

— Бєґем! Бєґем!

Ми вже біжимо за ними, за нами біжать інші пари, підганяні дикими криками і гумовими палицями, біжить, жене вся предовжезна колона в'язнів. —

Поліцай на ровері вказує дорогу. Вся наша колона біжить слідом за ним. Минаємо браму, біжимо вузенькою вулицею в напрямку військової касарні.

Мені в довгій рясі з широкими рукавами, з руґзаком на плечах та ще одним мішком і коцом зовсім бігти незручно. Задні, напуджені палицями, сильно натискають. Мішок і коц перекидаю на праву руку, а лівою підбираю поли ряси і біжу, біжу стрімголов вперед.

За причілковою стіною касарні роверист різко повертає вправо і впроваджує нас в ще одну браму за широкими дротяними засіками.

Ох, доле ж моя нещаслива!

За цими дротяними засіками кілька сот поліцаїв розставлені по обох сторонах дороги, озброєні в гумові палиці, кийки, бучки, цурпалки та у все інше, чим можна було б дошкульно вдарити, — чекають на нас...

Нас охопив жах. — Передні мимоволі здрігаються, спиняються на мить, але натиснені задніми біжать напролом на киї...

Б'ють жорстоко, б'ють немилосердно, б'ють по чім бачать, по спині, по голові, по обличчі. Б'ють не жалуючи, бо це ж б'ють ляхи зненавидженого „русіна".

Я бачу, як на старенького проф. Кобрина, що нагинається за капелюхом, накидається кількох поліцаїв, копають його чобітьми та звалюють на землю. Від ударів злітає капелюх і мені, але не нагинаюсь за ним, а біжу далі. Раптом якийсь рижевусий поліцай продирається до мене і з лайкою: — ах, батюшка, ...твою м...! — вдаряє мене по голові тяжкою військовою менажкою. Зорі посипались мені з очей, в ухах дзвенить, ноги в колінах підгинаються, але рештками сил, може вже більше по інерції, я біжу наперед себе, майже нічого не бачучи. — Нарешті пробігаю це, так зване, вушко голки. Передімною і за мною люди і люди — збиті, задихані, скровавлені.

В очах все більше прояснюється.

Боже ласкавий спаси і помилуй. „Пом'яни Господи царя Давида і всю кротость його!", машинально повторюю про себе ці короткі і святі слова. Біжучи далі, відрухово шукаю безпечного місця. Перед моїми очима повстає пекольна, несамовита картина, яку міг би описати тільки безсмертний — Данте. Ось величезне поле, оточене з усіх сторін засіками з колючого дроту. Ціле поле поділене високими плотами з того ж колючого дроту на менші площі — клітки. В кожній задротованій ділянці під голим небом сиділи рядами на землі сотки, тисячі людей, підібгавши ноги під себе. Серце немов вискакувало з грудей від побоїв, від непосильного, шаленого бігу, а найпаче від жахливого видовища. Мені вперше в житті почало робитися млосно, в устах зробилось солоно, ось-ось, здавалося, самі по собі повипадають всі зуби.

І знов пригадалась мені оригінальна молитва з семинарських часів, коли то доводилось виходити відповідати, не будучи приготованим:

— Пом'яни, Господи, царя Давида і всю кротость його!"

Але тут тобі, голубе, не Семинарія, а катівня, найбільша і найславніша на всю Польщу, тут тобі витвір польського „месіянського" духа, витвір польського державного розуму в приборканні найбільш ідейного елементу з національних меншин, що мали нещастя разом зі своїми історичними землями опинитися під тяжкою кормигою польської держави. Роверист зробив ще кілька поворотів і, провівши нас ще через якісь менші задротовані фіртки, впроваджує нас на вільну площу та зіскочивши з ровера різко наказує нам:

— На ду.... сяд!

Всі сідають на землю. Всі спітнілі, бліді, задихані. Мені бракує повітря. Я задихаюсь. Тяжкими молотами кров б'є в голову. Майже рештками сил і невтраченої ще зовсім свідомости, я дрижачими руками розв'язую мішка, в якому була пляшка лімонади, переданої мені дружиною ще на станції в Крем'янці при прощанні. Я жадібно припадаю устами до цієї пляшки. Простягаю пляшку найближчому, але незнайомому мені сусідові, бо всі люди в шаленому гоні перемішалися.

— Прошу, напийтеся!" — промовляю до нього.

На мене споглядають ласкаві очі.

— Ні, дорогий отче, дякую красно, пийте самі, я бачу, що вам є дуже зле."

Дивлюся, ліворуч — також незнайоме обличчя.

— Звідки ж ви, панове браття? — питаю.

— З повіту Ліско, — відповідають.

— А я з Крем'янецького, з Волині!"

— Далекі брати, але рідні, — тяжко зітхнувши додає сусід з ласкавими очима.

Минуло вже багато років від того дня, від тієї гіркої хвилини і я, не знавши і не знаючи імені цієї людини, згадую її з особливим сентиментом і ці такі теплі, шляхотні і глибоко патріотичні слова.

(Продовження буде)

В. І-с

ПЕТЛЮРА НА КУБАНІ

Минуло чверть століття зо дня вбивства Симона Васильовича Петлюри. Він був тоді у розквіті сил. Йому якраз минуло тоді (народився 10. 5. 1879) 47 років. Багато з його сучасників також відійшли на вічний відпочинок. Для історії цього великого сина України треба занотувати кожну риску його життя. Це обов'язок всіх, хто з ним спіткався і ще перебуває в живих.

У 1899 році Симона Васильовича виключено з семинарії в Полтаві з вищих богословських клясів (дуже рідкий випадок в історії духовних шкіл тодішньої російської адміністрації). „Виключено не за політичний радикалізм, не за участь у тих чи інших загально-революційних гуртках, а в зв'язку з приїздом до Полтави славного композитора Миколи Лисенка — за українські симпатії, за те, що почував він себе українцем і не зрікся того під загрозою найвищої шкільної кари" писав по його смерти М. А. Славінський. У виключенні взяв участь сам архієрей, що радив „пожаліти старого батька", й покинути свої „заблуждення" непокірного юнака. На поставлене руба архієреєм питання, чи він обіцяє „ісправитись" — юнак категорично заявив, що йому нема в чому „ісправлятись", бо він певен свого шляху і що йому „ідеї дорожчі за родинні відносини".

Вигнаний з семінарії юнак С. Петлюра почав нове життя, тяжку боротьбу за існування. Спершу він кидається закордон. Виїздить до Львова, де якийсь час слухає лекції українських професорів в університеті. У Львові ж С. Петлюра вперше визначає себе й політично. Він вступив тут до складу Революційної Української Партії (РУП), що у 1900 р. була заснована тодішньою молоддю на Наддніпрянщині. Після короткого перебування у Львові Симон Васильович повернув на рідні землі й відразу мандрує на Кубань до нащадків запорожців.

На Кубані юнак зразу ж їде в станицю Смоленську до молодого вчителя К. Я. Безкровного, що також належав до РУП. Смоленська, не зважаючи на чисто російську назву, була заселена примусовими переселенцями з чорноморських станиць-курінів (нащадків запорожців). Отже діти поза клясою щебетали українською мовою, а старші козаки розмовляли, як казав Ф. А. Щербина „кубанською мовою", подекуди зрусифікованою. Особливо ж молодий С. Петлюра вечорами заслухувався співами парубків та дівчат, що виходили на вечерниці на вулиці. Сам він мав добрий баритоновий тенор, любив співати і колись дириґував у семинаристів. Часто молодик простоював години у городчику коло паркану, слухаючи співу молоді. Його дуже вражало, що вони співали, і то досконало, виключно старовинних козачих пісень про Морозенка, Нечая, Байду, часом жартівливих про комаря, або „Побреду, побреду по коліна в лободу" і т. інш.

Одного вечора, захоплений таким співом, Симон Васильович сказав Безкровному (з його переказу в близькому гурті знайомих): „то ми (розуміти треба українці) не пропадемо, коли у такій Кубані, до якої застосовано найбільше русифікаторських засобів, цілковито панує українська пісня!"

На Кубані Петлюра пробував учителювати, але без спеціяльних фахових кваліфікацій та ще „заплямований" мазепинством, він міг дістатися лише до церковно-приходських шкіл. Останні ж на Кубані вважалися другорядними і платня учителям в них була значно нижча, ніж у одно- й двоклясових міністерських школах. Отже треба було подбати про інший спосіб заробітку. У цей час Наказним Отаманом Кубанського Козачого Війська був ген. Я. Д. Малама походженням зі старовинної української родини з Катеринославщини — землі колишнього Запоріжжя. Ген. Малама був освіченою й культурною людиною. Він з охотою пристав на пропозицію радника обласного управління Ляха (скінчив Київський університет) написати „Історію Кубанського Козачого Війська" використовуючи і архіви з Запоріжжя, які переховувалися у військовому штабі. На автора було обрано земського статистика, члена-дописувача Академії наук — кубанського козака Ф. А. Щербину, який саме був висланий із Воронізького земства на Кубань.

Для розбирання отих запорозьких і кубанських архівів члени „Української Громади на Кубані" порадили Федору Андрійовичу взяти між іншими співробітниками й Симона Васильовича. Ця праця прийшлася молодому українському патріотові до вподоби. Він захопився нею і перечитував пожовклі листки безпосередньої задокументованої історії українського козацтва. Часто він забирав матеріяли на помешкання й там сам їх студіював. Петлюра так опрацьовував матеріяли, що Ф. А. Щербина містив їх без змін, як про це він свідчить у своїх спогадах. Не треба було Петлюрі ні вказувати, ні радити, як що робити, він сам умів вибрати найсуттєвіше, говорить Федір Андрійович.

Найбільше Петлюра захоплювався матеріялами із Забужжя, в якому спершу осіли „нові запорожці" до переселення в Чорноморію на Кубань. Спеціяльне ж зацікавлення викликали в Симона Васильовича пакунки із назвами „із Запорозької Січі на Дніпрі" та пакунок матеріялів про т. зв. „персидський бунт Чорноморців". В останньому провідну ролю грав молодий козак Федір Дикун — непересічна постать тих часів. Всі „діла" в справі цього бунту Петлюра забирав до себе на помешкання, студіював і потім висловлював думку співробітникам, що „Дикун був зразковий козачий діяч"..., „от тепер треба Дикуна", додавав.

Не раз, говорить Щербина, при праці над архівами Петлюра висловлювався, що „чорноморці — добрі молодці, бо вони зробили на Чорноморії те, чого не було і на Старій Україні, яку так опаскудили кріпацтвом.

Так над козачими архівами С. Петлюра працював на Кубані коло двох років. Наприкінці 1904 року він виїхав до Києва. Уже по І-шій революції в Петербурзі Симон Васильович знову відвідує Ф. А. Щербину, що перебував там, як член 2-гої Державної Думи. Одного разу, коли Федір Андрійович розповів Петлюрі, як розкрали на Кубані козачі землі під назвою „Височайше пожалованих", він відгукнувся так: „Справді, хто на козачих землях та на посадах найліпше харчується, той найбільше козаків шельмує та носа задирає". Висловлена ним думка була пророча і щодо майбутнього, навіть пореволюційного майбутнього кубанців.

Два роки студій козачих архівних матеріялів мали неабиякий вплив на світогляд майбутнього найбільшого провідника революційної України. Його особлива пошана до війська вкорінювалася в ньому через студіювання по оригінальних джерелах життя добровільного запорозького війська й пізніше побудованого на територіяльних засадах формування кубанського козачого війська.

Працюючи над архівами, С. Петлюра брав жваву участь і в громадському житті катеринодарських українців. Крім української громади він бере активну участь в найрізніших імпрезах своїх кубанських земляків: в аматорських виставах, концертах, різних національних святах, в організації кооперації тощо. Скрізь його було повно. Від'їзд Симона Васильовича з Катеринодару був неабиякою втратою для кубанських українців. Однак доля гнала С. Петлюру у ширший світ, на глибші води — до Києва, Петербурґу, Москви. Там, серед своїх і чужих, він мусів набувати досвіду для своєї прийдешньої великої праці для свого народу і пробудженої Батьківщини.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

НА КОЛГОСПНИХ ПОЛЯХ

В цілій Україні розпочалися весняні польові роботи. В областях організують розносні і розвізні латки для розділювання товарів широкого вжитку поміж колгоспників на роботі в полі. Слідом виїхали також бригади аґітаторів. Газети переповнились вістками і статтями, які взивають колгоспників віддати „всі сили на боротьбу за високі урожаї на великих площах".

НАРАДА ТВАРИННИКІВ

При кінці березня у Києві відбулася „р е с п у бліканська нарада працівників тваринництва УССР". На нараді Кальченко, міністер сільського господарства УССР, заявив, що „колгоспи України за 149 і 1950 рр. збільшили поголів'я всіх видів худоби. На колгоспних фермах великої рогатої худоби стало більше на 49% порівняно з 1948 р., свиней — на 151% і овець — на 101%. Дніпропетровська, Запорізька, Ізмаїльська, Закарпатська, Київська, Чернівецька, області виконали квартальний плян постачання м'яса державі достроково; здаючи на 35,5% більше, як орік.

Учасники наради передали привіт Сталінові, як найкращому другові громадського тваринництва.

ЛЬВІВСЬКИЙ „ОКТЯБРЬ"

У Львові вийшло перше число щомісячника „літературно-художнього і громадсько-політичного" ж у р н а л у, органу спілки письменників „Жовтень". Надруковано вірші Тичини, повість Гончара „Микита Братусь", твори „поетеси Буковини" Параски Амбросій, М. Рудницького, Р. Братуня, Г. Тютюнника, В. Лесика і і. Тематика журналу — літературний портрет Я. Галана, колгоспне будівництво та творчість Леся Мартовича.

„КРЕМЛІВСЬКІ ВІКНА НА БУЗІ"

Накладом видавництва „Вільна Україна" у Львові вийшла збірка поезій молодого совєтського поета Ростислава Братуня п. з. „Світанки". Всі вірші присвячені „визволенню", „воз'єднанню з великим російським народом", „найближчому другові та збирачеві всіх українських земель в єдиній українській совєтській державі". В рецензії на цю книжку подано кілька зразків цієї „розкішної поезії". Ось типовий з них про прихід большевиків в західні області: „Тоді, з любов'ю прошептавши Сталін, ти зрозумів, що він найближчий друг, коли відчув, що вже нема віддалень, бо Кремль виходить вікнами на Буг..."

ШТУЧНИЙ МАРМУР У ЩИРЦІ

Київський учений Бродко розробив спосіб одержання штучного мармуру зі звичайного каменя. Після розпилювання й термічної обробки камінь піддається перекристалізації. Штучний мармур виробляють уже на щирецькому ґіпсовому заводі на Львівщині.

„В ПОРЯДКУ ДОПОМОГИ" САТЕЛІТАМ

Агенство „РАТАУ" повідомляє: „Державна публічна бібліотека УССР звернулася до всіх академій наук, університетів, наукових товариств країн народньої демократії з пропозицією в порядку допомоги їм почати обмін науковими виданнями. На цю пропозицію палко відгукнулися бібліотеки і вчені Пекіна, Праги, Софії, Варшави, Будапешту, Букарешту, Нанкіна, Любліна... Державна публічна бібліотека одержала листа з Чехословаччини від працівників Турчанської бібліотеки. Вони написали: „З радістю вітаємо пропозицію про обмін виданнями..." Надсилаючи свої наукові видання до Києва, румунські, угорські та болгарські науково-дослідні інститути та академії наук подякували вченим совєтської України..."

„У. Д."

● Совєтський представник на конференції заступників міністрів закордонних справ в Парижі згодився на дальші західні компромісові пропозиції, у висліді чого збільшилася теж можливість конференції „чотирьох великих".

Ігор Соневицький

ДЖУЗЕППЕ ВЕРДІ

(1813-1901)

Ввесь культурний світ, а насамперед столичні та музичні осередки Европи й Америки, відсвяткували врочисто 50-ту річницю смерти найвизначнішого італійського оперного композитора Джузеппе Верді.

Ню Йорк здавна належав до поклонників ґенія Верді. В честь композитора стоїть тут імпозантний пам'ятник на перехрестю 72-ої вулиці, Амстердам та Бродвею. Отже й цього року нюйорські музичні кола вшанували пам'ять композитора спеціяльною виставою опери „Трубадур" у Метрополітен Опері, де взяли участь найкращі мистецькі сили. В Карнеґі Гол дириґував славнозвісний дириґент Артуро Тосканіні „Реквієм" та „Те Деум" Верді, а прибуток з цього концерту призначено для дому старших віком музик „Каза Верді", що фундував сам композитор. Концерт передавали через радіовисильню Таймсу.

Джузеппе Верді — автор 30 опер, монументального Реквієму, чотирьох релігійних творів т. зв. пеці сакрі: Стабат Матер, Те Деум, Аве Марія та похвальної пісні до Пречистої Діви, а також декількох романсів, нюктюрна та смичкового квартету.

Опери Верді першого етапу перейняті здебільша релігійним духом („Навуходоносор", „І Льомбарді"). Це свого роду релігійні опери.

В зв'язку з політичними подіями в Італії, з революційним змаганням до об'єднання дрібних королівств та князівств у єдину соборну італійську державу, Верді, гарячий патріот, пише опери, в яких тенденційно підкреслює революційні ідеї та закликує ввесь нарід до повстання („Ернані", „Атілла", „Ля баталія ді Леняно").

В них діея батьківщини висувається на перший плян. Публіка приймає кожну цю оперу з гарячим ентузіязмом, а деякі хорові пісні маси італійського народу підхоплюють, вбачаючи в них революційні гимни.

Одначе опери першого етапу, поминаючи їх формальний успіх в самій Італії, не можна зарахувати до творів, які забезпечили композиторові одне з передових місць в історії опери.

Щойно „Ріґолетто" (1851), „Іль Троваторе" (1853) та „Ля Травіята" (1853) Верді — це ті майстерні твори, що викликають небувале зацікавлення в чужинецьких музичних середовищах.

З хвилиною, коли Італія остаточно об'єдналася, Верді спрямував всю свою увагу на реформу музичної драми. На тім принципі постають три великі опери: „Аїда" (1871), яку композитор написав з нагоди відкриття Суецького каналу, „Отелло" (1887) та комічна опера „Фальстаф" (1892) Тут Верді досягнув своєї мети, даючи ґеніяльні зразки оперних драм, які стали відтоді „залізним репертуаром" на міжнародній сцені.

І в нас, українців, Верді найшов собі прихильників. Відколи оперні театри на наших землях виставляють опери в українській мові, Верді належить до основного репертуару. Наші найкращі співочі сили оперних театрів у Києві, Харкові, Дніпропетровську тощо виконували зразково такі перлини оперного мистецтва як „Травіята", „Трубадур", „Ріґолетто", „Аїда", „Отелло". Львівська опера за часів дирекції Блавацького виставила опери „Травіята", „Аїда" та підготовила „Трубадура".

Опери Верді становили теж репертуар наших співаків світової слави, що виступали на найкращих европейських сценах. Наша загальновідома співачка Саломея Крушельницька побіч Пуччіні („Мадам Батерфляй") і Ріхарда Штравса („Електра", „Саломе") заблищала в „Аїді" та інших операх Верді. Наш славний героїчний тенор Модест Менцінський, насамперед інтерпретатор Ваґнерівських музичних драм (згадати б „Перстень Нібелюнґів", „Трістан і Ізольда") виконував залюбки ролю Рамадеса в Вердієвій опері „Аїда". Наш незабутній маестро, ліричний тенор Олександер Мишуга, виконував з незвичайним успіхом ролю мантуанського князя в „Ріґолетто" та Альфреда в „Травіяті".

Ця традиція наших співаків світової слави продовжується і до часів сучасного лихоліття. З европейської преси довідуємося, що наш ліричний тенор Мирослав Старицький — Міро Скаля захоплює тепер вибагливу публіку французьких і швайцарських оперних театрів між іншим і виконуванням ролі князя в опері Верді „Ріґолетто".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК

Комітет для придбання „Українського Народного Дому". — Комунікат Ч. 1.

Після кількакратних спроб української громади в Ню Йорку придбати нанову якийсь власний дім, де американсько-українські організації Ню Йорку могли б найти приміщення для виконування наміченої їхніми статутами праці, відбулося з ініціятиви „Українського Інституту Америки" в дні 4. травня у приміщенні ОДВУ при 20. Ст. Маркс Пл. зібрання представників американсько-українських організацій, — які після основної дискусії у цій справі винесли наступну резолюцію:

„Збори представників українських організацій, що зібралися в дні 4. травня 1951 р., з ініціятиви „Українського Інституту Америки" в справі придбання „Українського Культурного Осередку" в Ню Йорку, а зглядно купна дому „Бетговен Голл", вважають, що ця справа є актуальною й необхідною та обіцяють робити всі старання у своїх організаціях для зреалізування цієї справи".

Водночас підтверджено існування окремого Комітету для придбання „Українського Народного Дому" в Ню Йорку, що його обрано було на зборах представників українських організацій Ню Йорку в дні 12. лютого 1950 р. Йому доручено виконання схваленої резолюції.

Самий Комітет доповнено новими членами так, що після уконституювання й кооптації ще одного члена самим Комітетом -- склад Комітету для придбання „Українського Народного Дому" такий: Інж. Мирослав Лепкалюк, голова; мгр. Рома Гуглевич і Мартин Малетич, містоголови; інж. Іван Когут, секретар; Петро Кучма, скарбник; Ірина Скодзінська, адв. Микола Гаврилко, д-р Семен Демидчук, Петро Задорецький, проф. Михайло Лисогір, інж. Юліян Нанасси та Микола Чопик — члени.

Ню Йорк, 18. травня 1951.

За Комітет: Мирослав Лепкалюк, голова; Іван Когут, секретар; Петро Кучма, скарбник.

НЮ БРОНСВИК, Н. Дж.

Вшанування 90-тих роковин смерти Тараса Шевченка

Українська громада Ню Бронсвику й околиці влаштувала 14 квітня Тарасове Свято для відзначення 90-тих роковин смерти нашого національного Пророка.

Свято відкрив голова Об'єднаного Комітету місцевих українських організацій, о. Василь Танчак, що привітав гостей та українську громаду, яка — без різниці на віроісповідання та місце свого походження й організаційні чи світоглядові угрупування — зібралася численно (понад 250 осіб) у залі „Кіно Европа", щоб — у-перше на цьому терені — вшанувати пам'ять українського Генія.

Хор українських дівчат у народних одягах відспівав американський гимн, у фортепіяновому супроводі п-ні д-р Ярослави Грибович, після чого п-нна Маруся Дебайло, у короткому слові в англійській мові, підкреслила національне та вселюдське значення нашого безсмертного Кобзаря.

Мистецьку частину програми відкрив чоловічий хор „Трембіта" з Нюарку, під проводом дириг. п. Добоша, „Заповітом" Т. Шевченка. Гостинний виступ цього хору, як і відомого нашого соліста, п. Осипа Стецури, підняв високо рівень цієї небуденної імпрези.

П. Стецура виконав дві композиції до слів Поета та одну народну пісню, а своїм могутнім „Ой, Дніпре, мій Дніпре" причарував до себе всю авдиторію. Хор „Трембіта" дав з свого чудового Шевченківського репертуару в 1-ій частині: „Огні горять" і „Садок вишневий коло хати". Дитячі рецитації дівчинки Марусі Цісик („Учітеся, брати мої") та хлопчика Ігора Проня („Молитва") доповнили цілість цієї гармонійно побудованої частини.

Другу частину програми започаткував хор „Трембіта" безсмертним у своєму трагізмі та вічним у своєму протесті проти темного царства „Прометея", після чого проф. Василь Ратич у своїй доповіді, багато ілюстрованій цитатами з творчости Національного Пророка і Вчителя, вказав на вагу Його безсмертної спадщини для сучасного покоління, зокрема для і „не в Україні сущих земляків моїх". З черги, хор відспівав боєвий марш Мих. Гайворонського „За рідний край", а пані Соня Микитка віддеклямувала з великим відчуттям „Розрита могила" Т. Шевченка.

На закінчення, група маленьких діточок, у народних строях, відтворила зворушливу живу сцену перед портретом Батька Тараса. При відкритій сцені, з якої немов усміхалось задивлене в майбутнє української нації лице Поета в молодому віці, й золотом сяли золоті Його слова „Учітеся, брати мої" — відспівала публіка і хор грімко, бадьоро і надійно — „Ще не вмерла Україна!"

„Тарасовим Святом" дала українська громада в Ню Бронсвику й околиці незаперечний доказ своєї живучости, національної свідомости та свого нерозривного зв'язку з Рідним Краєм, що ще далі стогне у большевицькому ярмі, а разом з тим доказ своєї непохитної віри, що при братерській єдності та співпраці нарід переможе лютого ворога. І тим шляхом іде тутешня громада.

Упродовж кількох місяців завдяки упертим зусиллям життя наше пожвавилось. Створено Об'єднаний Комітет місцевих організацій (пп. Галелюк, Мик. Василюк та Мих. Яремус), якого заходами, хоч і не виключно своїми силами, але гідно вшановано пам'ять Тараса Шевченка. У його підготовці взяв участь широкий український загал: давні й новіші поселенці, чоловіки й жінки, молодь та „наші найменші".

Приємно тут підкреслити велику жертвенність господаря свята, п. Дем'яна Кучевського, що зовсім безкоштовно відступив на ту ціль свою залю „Кіно Европа". Багато труду поклали декоратори сцени.

Та у найбільшій мірі причинились до звеличення нашого Свята гостинні виступи соліста п. Осипа Стецури й чолов. хору „Трембіта", що разом з своїм головою, п. Осипом Утриском, і диригентом, п. Добошем, подали свою помічну руку нашій громаді. За цей великий вияв громадянського почуття складає Комітет Свята Дорогим Гостям, як теж акомпаніяторам (пп. Роман Стецура й д-р Грибович Ярослав) сердечну подяку.

Чистий дохід з Свята розділено в той спосіб: „Червоний Хрест" — $25, УККА — $20, „Писанка" для ЗУАДК — $18.70.

В. Р.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Каліф.

Академія в пам'ять Тараса Чупринки

Українське громадянство м. Лос Енджелес вже другий раз відмічає геройську смерть ген. Тараса Чупринки.

Дня15 квітня ц. р. Українська Централя влаштувала жалібну Академію. В год. 3.пополудні в приміщенні Данської Авдиторії зійшлося громадянство, щоб вшанувати пам'ять нашого останнього героя з ім'ям котрого нерозривно зв'язаний найбільш героїчний етап революційно-визвольної боротьби України.

Голова Української Централі п. Жук И. відкрив вступним словом Академію, а основний реферат виголосив письменник П. Балей, накреслюючи значення Тараса Чупринки в українському визвольному русі. В кінцевих словах доповідач звернувся до присутніх з такими словами: „Фізично немає між нами генерала Т. Чупринки, але він для нас не вмер і не вмре. Його дух живе і житиме вічно між нами так само, як в душах його бійців, командирів лунатиме до кінця їхнього життя голос його бойових наказів. Найкраще вшануємо пам'ять героїчно загинулого героя тим, що присвятимо всі наші зусилля, все життя й труди визволенню України".

Український хор під диригуванням п. Д. Якубенка відспівав три пісні: „Жовто-блакитний", „Карпатські Січовики" та „Чуєш брате мій". Гарно деклямував Вірко Валей. Відспіванням українського національного гимну закінчено академію.

О. Б—р

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Академія в пам'ять генерала Тараса Чупринки

Дня 6 травня в залі Українського Народного Дому влаштовано заходом Спілки Української Молоді Америки жалібну академію в честь славного героя України, Командира УПА — Генерала Тараса Чупринки.

Академію відкрив п. І. Пігуляк, потім сумівець П. Луцишин віддеклямував вірш „Дума" І. Мазепи. Реферат виголосив п. Н. Павлів. Думки, які прелегент подав, і постать дорогого і незабутнього Генерала та його боротьби не одного збудили з байдужности.

Пані О. Лупська віддеклямувала вірш „Чупринка" і на тому закінчилася перша частина академії.

Після перерви відіграно п'єсу „В штабі УПА". Урочистий настрій зібраних в залі та добре продумана й вдало виконана програма академії — були гідним вшануванням пам'яти цього Лицаря.

Присутніх було 145 осіб, а було б більше, якби академія була завчасу оголошена. Багато осіб не знало, що академія взагалі відбудеться.

М—ич

• РОЗШУКИ •

Брат Григорій Волошин, син Василя і Анни зі села Библо, пов. Перемишль, Зах. Україна, пошукує **ІВАНА ВОЛОШИН**, котрий працював довший час в Шікаґо. Хто знає про него, або він самий, прошу зголоситись до:

HRYHORIY WOLOSHYN
Est. San Martin
Est. V. Cosares, F.C.U.G.R.
Rep. Argentina
або: P. ZGOBA
R. D. No. 1, Nazareth, Pa.

Шукають Своїх Рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19859 Сирову Татяну від Дурдели Романи.

19860 Остап Михайла з Костяшина (Белз) від батька Остапа Олекси.

19861 Садового Петра і Олександра з Капелі Бандуристів від Раздробного Андрія.

19862 Пукас Семена з села Тарнава Нижня (Турка над Стриєм) від Терпелюх Анастазії, Михайла Пукаса.

19863 Горбанського Івана з с. Мокряни (Самбір) від Соломчак Петра, сина Дмитра і Анни з Горбанських.

19864 Чубатого Михайла, сина і його матері з дому Канарок, Булку Славка з Григорова, Бутрина Василя і його сестру з Гаїв Шляхтинецьких, о. Побігушку і усіх знайомих з Тернополя. Всі українські газети по цей бік залізної занавіси просимо передрукувати.

19865 Наливаного Евгена від С. Деркача.

19866 Таращук Юліяна від хрестної дочки Шостаківської Татяни.

19867 Васюник Василя і його синів Миколу, Васила і Михайла від Васюник Онуфрія.

19868 Морус Магдолину з с. Ганачів (Перемишляни) від Беднаж Михайла.

19869 Луців Теклю з с. Розгадова (Зборів) від братаниці Луців Анни.

19870 Муху Івана Г. від А. Піщалка.

19871 Кравця Степана Корнієвича з Житомира від Кондратюка Евгена.

19872 Нагачівець Івана і Марію з с. Хотинець (Яворів) від Параскевії з Макаровських Хмельовської.

19873 Марію з Паславських Деркач і Марію з Лесиків Пукач від Олени з Паславських Когут з Хирова.

19874 Маценко Івана з с. Завоє (Сянік) від сина Маценко Стефана.

19875 Односельчан з с. Ласківці (Чортків) від Куратник Теодозії з д. Ваврик.

19876 Фольовку Мігаля з с. Новоселиця (Киральгаза) від Свитлік Анни.

19877 Кривокульського Антона, с. Олекси і Зузанни від Анни Кривокульської, д. Тимофія і Софії.

19878 Бумбар Степана і Андрія з с. Горасць (Любачів від Бумбара Івана.

19879 Белевят Маринію (55 р.) сестру від Белевят Федора, Юрка та Дмитра з с. Хревть (Ліско).

19880 Дудак Антона і Мисьуф Івана від Бучковського Івана.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
101 S. 13th St., Philadelphia, Pa.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 6. травня 1951 р. помер член Укр. Зап. Тов. Дністер від. 361 У. Н. С.

ВАСИЛЬ ТРОЯН

Покійний родився 1893 р. в селі Кушляки, пов. Скалат, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Емілію і дочку Анну.

Похорон відбувся в середу 9. травня ц. р. з похоронного заведення під зарядом Івана Бунька, до Церкви св. Володимира при 14. вул. В. И. П.

П. Кучма, секр.

Дня 7. травня 1951 упокоївся в Бозі

ГРИГОРІЙ ШЕВЧИК

член Тов. „Запор. Січ", від. 155 У.Н.Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покійний родився в селі Ракова, повіт Сянок, Галичина. Прожив 57 років. До Союзу вступив 1917 р. Був добрим і прикладним членом.

Оставив в глибокому смутку жінку Анну, синів Івана, Стефана і Григорія, дочку Олену і три сестри. Похорон відбувся 11. травня з дому жалоби до греко-кат. церкви, при участи родини, знайомих і членів Тов. Січи.

Тлінні останки похоронено на греко-кат. цвинтарі в Перт Амбой, Н. Дж. — В. И. П.

М. Чумер, секр.

Дня 28. квітня 1951 р. померла по короткій недузі в 72. р. життя

МАГДАЛИНА БАРТОН

довголітня членкиця від. 347 У.Н. Союзу в Millwille N. J.

Покійна залишила у смутку два сини, одну дочку, внуки і правнуки. Похорон відбувся у вівторок, 1. травня 1951 р. з римо-католицького костела у Millwille N. J. Поховано її на Holy cross Cemetary, Millville, N. J. — Вїй П.!

Гр. Тимчій, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МАЯМІ, ФЛА. — Збори від. 368 відбудуться в неділю, 27. травня, в год. 5. ввечорі, в домі п. Василя Подубинського, під ч. 3321 N. W. 16. St., Miami, Florida. Проситься всіх п.т. членів Відділу точно прибути. — За управу: В. Подубинський, пр.; М. Демчина, скарбник.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Чорноморська Січ, від. 14, подає до відома, що місячні збори відбудуться в середу, 23. травня, в год. 8. ввечорі, під ч. 508 — 18th Ave., в Січовім Домі. Проситься всіх членів бути на зборах і взагалі цікавитися більше справами У. Н. Союзу, які для нас всіх є важними. Рівнож проситься вирівняти місячні вкладки, бо довгуючі члени будуть суспендовані. Як що комусь є неможливо прибути на збори з важних причин, тоді хай перешле свою вкладку на адресу: 363 Morris Ave. — За уряд: М. Васараб, предс.; М. П. Отрок, секр.

ТАРЗАН, ч. 2597. Небезпека іде твердо

Трікератопс затримався, звернувши увагу на горібського провідника. Нагло ті, що були назаді, скочили вперед і повпихали свої списи у велике тіло.

Коли потвора впала. Тарзан врадувався щастям своїм і свого товариства, тому, що їх не добачили гориби. Аж тут...

... Ціла ватага вужолюдей завернула швидко своїх їздових звірят і пустилася в сторону криївки.